

دوره هشتم تقنینیه

جلسه ۹۱

صورت مشروح

مذاکرات مجلس

(بدون مذاکرات قبل از دستور)

جلسه سه شنبه ۲۴ خرداد ماه ۱۳۱۱ - ۹ صفر ۱۳۵۱

قیمت اشتراك سالانه داخله ۱۰۰ تومان
خارجی ۱۲۰ تومان
تک شماره: بکتهران

مطبعه مجلس

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه ۲۴ خرداد ماه ۱۳۱۱ * (۹ سفر ۱۳۵۱)

فهرست مذاکرات

- (۱) تصویب صورت مجلس.
 (۲) شور تالی و تصویب لایحه امتیاز زغال سنگ تبریز.
 (۳) شور تالی و تصویب عهد نامه حکمت بین ایران و ترکیه.
 (۴) تقدیر بابتقره لایحه از طرف آقای وزیر امور خارجه.
- (۵) شور و تصویب لایحه اخبار اصلاحات انبار غله.
 (۶) قیة شور لایحه راجع باشیه ممنوع الورد.
 (۷) موقع و دستور جلسه بعد - ششم جلسه.

مجلس يك ساعت و سه ربع قبل از ظهر برپاست آقای دادگر تشکیل کردید

صورت مجلس روز سه شنبه ۱۷ خرداد ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند * *

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست آقای طهرانی
 طهرانی - آقای حاج محمد رضا بهبهانی را در
 صورت مجلس غائب بی اجازه نوشته اند در صورتیکه ایشان
 برای عمل چشمپوشی دکترزقنه بودند و اجازه هم خواسته بودند.
 رئیس - تصحیح میشود. در صورت مجلس دیگر نظری
 نیست (گفته شد - غیر) صورت مجلس تصویب شد
 [شور تالی و تصویب لایحه امتیاز زغال سنگ تبریز]
 رئیس - جماعتی از آقایان نمایندگان تقاضا کرده اند
 غیرکبیرون اقتصاد ملی راجع باعطای امتیاز معادن زغالسنگ

مقدم باشد (نمایندگان - صحیح است) قرائت میشود.
 غیر کبیرون
 کبیرون اقتصاد ملی لایحه اعطاء امتیاز معادن زغالسنگ
 اطراف شهر تبریز را به آقای - مودخان عدل برای شور
 تالی تحت ملاحظه قرار داده و با در نظر گرفتن پیشنهاد
 آقای دکتر طاهری در ماده ۳ مواد آنرا تصویب و خبر آنرا
 تقدیر مجلس شورای ملی مینماید.
 مواد عیناً تصویب شد، مگر در ماده ۳ که بعد از کلمه عوارض
 بین الایالت جمله (باستثنای عوارض بلدی) اضافه میشود.

* عین مذاکرات مشروح نودویکمین جلسه از دوره هشتم تفاتیبه (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)
 دائرة تند نویسی و تحریر صورت مجلس

۱۱:۳۰ اسامی غائبین جلسه قبل که ضمن صورت مجلس خوانده شده است

غائبین ۱ اجازه - آقایان: خزوی - آشتیانی - محبت.
 لاینین بر اجازه - آقایان: نیوروش - حاج محمد رضا بهبهانی - حاج حسین آقا مهدوی - دکتر تاجان - روسی - کاشانی - عبدالحمید
 خان دیا - آقا رضا مهدوی.
 در آمدگان بر اجازه - آقایان: حاج میرزا حبیب اللهیون - زینونی - عراقی - اعظم زنگنه - مصدق جهانشاهی - یونس آقا وهاب زاده
 میرزا - محمود تالی - دبیر سهرابی - حکمت

رئیس - ماده اول قرائت میشود:

ماده ۱ - مجلس شورای ملی بداره کلی صناعت اجازه میدهد که امتیاز انحصاری مانع لغیر استخراج و استفاده از معدن زغال سنگ اطراف شهر بیریز را از نقطه مرکزی اراک تا دوازده فرسخ از هر طرف برای مدت پانزده سال به آقای میرزا محمود خان بدل اعطاء نماید.
رئیس - آقای ونوق.
ونوق - موافق.
رئیس - آقای ملک مدنی.
ملک‌معدنی - موافق.
رئیس - آقایان موافقتین باماده اول قیام فرمایند.
(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود:

ماده دوم - دولت میتواند استخراج یکی از معدن زغال‌سنگ واقع در منطقه امتیاز را برای خود محفوظ داشته و آنرا استخراج نماید انتخاب معدن مزبور باید در ظرف یکسال از تاریخ اعطای امتیاز بعمل آمده و بمساحت امتیاز کتباً اطلاع داده شود.

رئیس - اشکال نیست (اظهاری نشد) موافقتین باماده

دوم قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده سوم با آن افزایشی که در شور دوم شده است قرائت میشود:

ماده ۳ - مؤسسات مربوطه به این امتیاز از تأدیبه هر گونه مالیات و عوارض (باستثنای عوارض بلدی) درینج حال اول مدت امتیاز معاف خواهند بود پس از آن باید فقط صدی پنج ۵٪ عایدات خالص خود را هم‌مساله بدوآت پیروزان ترتیب تعیین و تدبیر عایدات خالص خود بجز قرارداد چاکدگان بین درک و صاحب امتیاز زمین خواهد شد

رئیس - اشکال نیست؟ (اظهاری نشد) موافقتین با

ماده سوم قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

ماده ۵ - سایر شرایط این امتیاز مطابق مواد ۴-۳-۲-۱-۹-۷-۶-۵-۴-۳-۲-۱ قانون مهرماه ۱۳۰۹ راجع بامتیاز زغال سنگ اطراف شهر مشهد خواهد بود.

رئیس - در این ماده هم اشکال نیست؟ (اظهاری نشد) موافقتین باماده پنجم قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. مذاکره در کلیات ثانی است
عنائی نیست؟ (گفته شد - خیر) موافقتین ورقه سفید خواهند داد

(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده نمود و بک ورقه سفید ندادند)

رئیس - عده حاضر در موقع اعلام رأی ۹۹ با کبریت ۹۱ رأی تصویب شد؟

۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰

حکمت بین ایران و ترکیه :
خبرگزیون:

کبیسیون امور خارجه در جلسه ۲۴ خردادماه ۱۳۱۱ لایحه دولت را راجع بپهناده حکمیت بین ایران و ترکیه که شور اول از تصویب مجلس شورای ملی گذشته بود تائیباً تحت شورده آورده و چون اعراضی نرسید خود کبیسیون نیز نظریه جدیدی نداشت عین آنرا تصویب و عین ماده واحده موربه مجلس شورای ملی را تائیباً پیشنهاد میکند.

رئیس - در ماده بک ای ماده ۲۶ هیچگونه اعراضی نرسیده است. مذاکره در کلیات ثانی است در کلیات هم اعراضی نرسیده است. ماده واحده را قرائت میکنم و رأی میکنیم.

ماده واحده - مجلس شورای ملی عهد نامه حکمیت و اصلاح و تسویه قضائی اختلافات بین ایران و ترکیه را مشتمل بر ۲۶ ماده که در تاریخ ۲۳ ژانویه ۱۹۲۲ مطابق دوم بهمن ماه ۱۳۱۰ شمسی بین دولتین ایران و ترکیه امضا شده است تصویب و بدوآت اجازه مجاهده استاد صحه شده آرا میدهد.

رئیس - آقایانیکه با ماده واحده موافقت دارند قیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد.

۴-۳-۲-۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰

۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰

۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰

۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰

۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰

۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰

۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰

۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰

۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰

۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵-۵۶-۵۷-۵۸-۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۷۹-۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰

و علاوه برای تصویب مجلس مقدس شورای ملی عن
 ماده واحده پیشنهاد دولت را پیشنهاد مینماید .
 ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است بقیه مبلغ
 هفتاد و پنج هزار تومان اعتبار موضوع قانون ۱۶ آذرماه
 ۱۳۱۰ را در ظرف ۱۳۱۶ نیز برای مصارف مربوطه
 باصلاحات اضافی غله طهران مورد تصد و خرج قرار بدهد
رئیس - آقای مؤید احمدی
مؤید احمدی - سابقاً ایبارغله دولتی يك بودجه‌های
 خپل کرانی داشت و يك مخارجات فوق العاده در ایبار
 میشد حقیقاً از اصلاحاتی که آقای وزیر مالیه موفق
 شدند در این دوره اصلاح ایبار بود و از معایب جلگه‌گری
 شد من جمله از قسمت فساد اجناس که غله در ایبار فاسد
 میشد بواسطه عملیات و اقداماتی که آقای وزیر مالیه
 کرده‌اند عیالاً این قسمت فساد غله از میان رفته و
 پرتیبات علمی ایبار اداره شده است لکن این چند روز
 مخصوصاً اگر کونچه فرود می‌باشد (و البته دولت اطلاع‌اش
 پیش از مازات در این قضایا) این طهران بیکه در پی بدشدن و عملیات
 نبدانم چیست آبآ کندمه‌هایی از سابق بود است که فاسد شده
 خبازها داده میشد و تصور میکنم موضوع داشته باشد مثل اینکه
 از قرار بیکه بنده اطلاع دارم چنین شده در ایبار نیست
 که آرا داده باشند بنابراین معلوم نیست که علت خرابی
 نان از چیست و خیلی بد شده است بدرجه که واقفاً
 قابل خوردن نیست خواهش میکنم دولت يك اقدامی فرمایند
 که يك چیزی که محل احتیاج عموم است در این وقت سال
 که تا خرمن هم خیلی راهی مانده است این چند وقت را
 يك توجهی که نان طهران افلاُ خوب شود این عرض
 بنده بود و الاً بلاوجه مخالفت ندارم .

فرزیه مالیه - بنده هم میدانم که آقای مؤید احمدی
 نباید با لایحه مخالفت داشته باشند و ندارند دلش این
 است که این وجهی که ما کرتیم از مجلس و پارلمان ایبار
 تصویب کردند و همه اش صرف اصلاحات اساسی در ایبار
 شد صرف لوله کشی شد صرف اطفايه و تنظیمات ایبار

شد عنوان کردن آنجا و ماشین بوجاری و این قبیل چیزها
 شده است بطوریکه بنده این تصدیقاتش پنج ماه پیش از
 این داشتم ولی بناخیر اقتاد آمد داشتم نمشی کتم آقایان
 با بهیئت اجتماع با يك هشتی هر کدام میل دارند تشریف
 بیاورند به بیئتند برای اینکه آن دفعه هم کتای بنده میل
 ندارم که بکدهم کفنه شود نان بد است برای اینکه ما
 کندم به میدهم و باز این حرف را تکرار میکنم که
 اگر کندم باید بنده حکم میدهم آتش بزنند و بمرم
 ندهند و حالا هم کندم بد نداریم ولی اگر کسی
 يك خرده خوب میشود یا يك قدری بد میشود بنده بیام
 البته نام چیزها دست وزارت مالیه نیست اما چون طهران
 صدو بیست هزار خروار غله لازم دارد اگر نان خان را
 حساب نکنیم و اگر حساب کنیم نود هزار خروار لازم دارد
 و از این نود هزار خروار نلتش از ایبار گرفته میشود یعنی
 سی هزار خروار و البته آنها هم مجبورند از اطراف مرج
 آوری کنند از آنها بخردن بدهم ممکن است پیدا شود یعنی
 بنده بد به غیر برای اینکه آقایان میدانند که پارسال
 اطراف طهران را رسن زده بود البته آنکه بکلی بدست نرسید
 میکنند ولی همیشه اینطور نیست مثلاً آقایان می دانند
 که کندم ساوجبلاغ خوب است نانش خوب میشود ولی
 کندم بلوکات دیگر طهران خپل هاش هست که اسلاً
 کندم ياك تفرزش هم نانش خوب نمیشود و خپل از این
 جهات دارد و ممکن است در موقع توضیح داده شود که
 مال بعضی جاها چرا بیک قدری بد است ولی آنچه بنده
 میتوانم توضیح بدهم این است که ما در ایبار چیز بد ندارم
 و آنچه که بنده جدا کرده اند و میگویند مرغ دانه و آن
 ها را سوزانده اند این چیزی را که الآن اعتبار خواسته
 میشود این اعتبار را پارسال تصویب فرمودند هفتاد و پنج
 هزار تومان و همه هم تقریباً خرج شد و چهارده هزار
 نومان باقی مانده بود مشغول کفنه لایحه اصلاحات بودیم
 که دوره عمل گذشت و اگر این لایحه نمی آمد و تصویب
 نفرمایند آن خارج در قسمت هائی که شروع شده ناقص

بماند و يك قسمت هم نمیشود . والا نه اعتبار جدیدی
 بخواهیم نه چیزی و اینهم صرف میشود بشش فقره کار عمده که
 این شش فقره بودیم که حساب کردیم شاید همه آنها با سی و پنج
 هزار تومان چهل هزار تومان تمام بشود . یکی راجع به نانهای جدیدی
 است کنار گذاشتیم و موضوع يك لایحه دیگری است که
 برای مسئله کلمی و تقدیم کردام ملاحظه خواهد فرمود
 و رأی خواهد داد . ولی از این مبلغ بیست تا هشتاد
 بوجاری خرید خواهد شد . برای اینکه الآن بوجارهای
 دشتی هنوز صف غله را چیز میکنند و ضایع میشود و
 مایشی کزل کوسی خریدم ام و بعضی اصلاحات دیگر از
 این قبیل لازم است . لذا تصور میکنم نمدید این اعتبار
 نه موجب ایجاد اغتیار جدیدی است و نه ضرری دارد
 نان هم در موقع خودش آقایان تشریف بیاورند می بینند
 که کندم هیچ عیبی ندارد .

رئیس - آقای طهرانی
طهرانی - عرض کنم اولاً در قسمت ایبار و ساختمان
 ایبار يك اقدام اساسی است که از طرف دولت شده و
 خیلی چیزها تفکر است . هر چه اهتمام شده بود که ایبار
 خوب ساخته شود که قابلیت این را داشته باشد که از ارقام
 ششده طهران افلاُ دوش محفوظ بماند خیلی خوب است
 اینها بیچسک نمی تواند انگار کند این اقدامی که دولت
 میکند موجب تفکر است . ولی در مسئله نان که آقای
 وزیر مالیه فرمودند . نان خپل خراب است و خوردن
 نیست (صحیح است) نان را اگر به بیئتند بنده صور میکنم
 که غیر از مواد کندم که مواد دیگری دارد که اگر
 تجزیه شود معلوم نیست که چه چیز است نظر آقای

نظامی رأی دهندگان - آقایان افسر - معیر فرمند - مهندسین - دکتران - آری نیرو - مویس - دکتر شایبی
 امیر ابراهیمی - دستان کرمان - سید کاظم زیدی - میرزا محمد حسین نواب - حاج محمد رضا بهبانی - دکتر ملک زاده - آهلی
 امینی - بات ماکر - میرزاهانی چاپچی - محمد نصرمان فتاحی - و نظایر ایشان - آخوندی - حاج فلاح میرزا - موزی
 فریخت - غریبی - حجتی یزدانقلایی - فرخی - میرزا محمد - مقدم - اسکندری - کتبیان - قزوینی - و کتریسینی - صدیقی
 مستغنی - دادلو - دیبا - میرزا سید محمد بن قاسم - لاریجانی - حاج میرزا امیرحسین امین - حسین خان نواب - دهستانی - افشار
 آقونیرطیاری - طاکمندی - هزارجرسی - وفوق - عراقی - منصفی - دکتر خنج - ملک زاده آملی - دکتر سگ - اسمیل خان
 فتاحی - حبیبی - مانی - میرزا محمدخان وکیل - بنگار - میرزا یونس - حاج حسین آقا مودری - آخوندزاده - علیخان اعظمی و ک
 لارکوزلی - مورق - خاتمالان - افندی - یونس آقا و عاب زاده - مسعود کتبی - طهرانی - شاهین خان - ایزدی - افتخار
 معتمد میرزا و نعلبانی - کارزونی - طهرانی - درانی - میرزا سید محمدخان بهبانی - ابوالمستان بریتا - دکتر احتشام - دیوهرایی
 قزلی - اقبال

مؤید احمدی این هم نبوده است که شاید کندم ایبار
 خراب است . نه کندم ایبار خیلی خوب است . ولی این را
 دولت باید مراقت کند و ما از دولت خواهش میکنم
 جمعی از نمایندگان - این با باده است
طهرانی - خوب . دولت هم باید بیلده تذکر بدهد
 که مراقت کند . نان خپل خراب است اگر اجازه فرمایند بنده
 از این نانهای مهر از چند کلان بگویم برای نشان فرستم آه وقت بیفتن
 دارم که حضرتعالی بنشینند بخورید زیر این هیچ خوراک نیست
 در صورتیکه محل احتیاج عموم هم هست بنده نمشی
 می کنم که دولت در این قسمت توجهی کند که نان خان
 باشد . کندم من زده فرمأ که داخل کندم شود نان
 میشود خورد ولی این نان نیست اگر ملاحظه کنید خواهد
 دید در صورتیکه بعضی دکان خاصه یزی پیدا میشود که نان
 هائی که از آنجا گرفته میشود خپل خوبست در صورتی
 که اگر کندم خوب هست چرا برای آن يك دکان هست و برای
 جاهای دیگر نیست اگر نیست من نمی دانم این چه وضعی است ؟
فرزیه مالیه - باید بیلده گفت
 جمعی از نمایندگان - آقای نقی زاده) بنده جوابی نمیتوانم
 بفرمایم آنرا عرض کرده باشم جز اینکه بنده البته با
 آقای وزیر داخله مذاکره میکنم و تذکر میدهم و اقدام
 میکنم که اینکار درست شود (صحیح است)
 جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .
رئیس - رأی میکنیم . موافقتین و رفته بنده خواهند داد
[اخل و شماره آراء بعمل آمده هفتاد و روزه سفید تعداد شد]
رئیس - عدد حاضر در موقع اعلام رأی نود و شش
 نفر با کزیت ۸۰ رأی تصویب شد

۱۶ - طبقه شور لایحه راجع به اشخاص ممنوع ورود
در مجلس - طبقه شور غیر کبیرون اقتصاد ملی راجع به اشخاص
ممنوع ورود ماده چهارم فرات می شود.
ماده ۴ - اشخاصیکه بعنوان نمایندگی از طرف وارد
کننده با صادر کننده مباشر ورود با صدور اجناس می شوند
باید در اظهارنامه که به کمرک می دهند سمت خود را تصریح
و وارد کننده یا صادر کننده حقیقی را معرفی کنند
اشخاص مذکور یا کسانی که بعنوان دلالی یا هر عنوان
دیگر در یکی از جرم های مذکور در ماده سوم عملاً
معاودت نمایند از حیث مجازات در حکم مجازات مجرم
اصلی میباشند.

در مجلس - آقای وثوق
و وثوق - موافقت.

در مجلس - آقایانیکه باماده چهارم موافقت دارند
قیام فرمایند.

(اکثر می نمودند)

در مجلس - تصویب شد. ماده پنجم فرات می شود.
ماده ۵ - اشخاصیکه در اداره جواز واردات یا اداره
کمرک با سایر مؤسسات مربوطه بقانون انحصار تجارت
خارجی از طرف تجار یا مؤسسات تجارتی سمت نمایندگی
و یا دلالی یا حق العمل کاری دارند در صورتیکه خیانت
در امانت بنمایند و یا باعث ضرر و خسارت کسانی که
از طرف آنها نمایندگی دارند بشوند از طرف اداره کل
تجارت از اشتغال باین شغل موقتاً ممنوع خواهند شد
و این امر مانع نخواهد بود که اگر عمل آنها مطابق
قانون مستلزم مجازات باشد بامجازات فراتر نیز محکوم گردد
در مجلس - آقای مؤید احمدی.
مخبر کبیرون اقتصاد ملی (آقای طهرانیچی) - یک اصلاحی
شده اجازه میفرماید عرض کنم.

در مجلس - بعد میفرماید در نتیجه. آقای مؤید احمدی
مؤید احمدی - این جا در این ماده که در کبیرون
عدلیه هم تصویب شده مذکر شد که اگر دلال ها و
حق العمل کارها و نمایندگان یا بندگان یا هر یک غشایی بکنند

ساجیان مال یا بدولت باید مجازات شوند. در ماده
نوشته که اداره تجارت (اگر باز مستخدمین اداری تجارت
باشند) اینها را هم مطابق قانون تجارت مجازات میکند
ولی برای اعطاء کمرک این چیز پیش بینی ننداشت
که اگر یک نمدی از طرف اعطاء کمرک که مربوط به اداره
تجارت نیستند بپردازند تکلیف چیست چون در این
ماده فقط می نویسد اداره تجارت. آیا اداره تجارت اعطاء
کمرک را هم می تواند جلب به محاکمه کند؟ و اگر این
طور است بنده حرفی ندارم با آنها میگویند اعطاء
وزارت مالی هم مستقیم و وزارت مالیه مارا باید به محاکمه
جلب کند پس این ماده شامل آقایانی میشود که از
طرف اداره تجارت هستند و مشغول صدور جوازند.
ولی بنده بالراحه عرض میکنم که اعطاء اداره کمرک
بپردازم خیلی ظالم میکنند. آقای یاسانی هم سابقه دارند
در مشهد یک نفر از تجار شصت هزار من قند از دولت
خرید از اداره کمرک هم قند را تحویل گرفت بکن
هفت قران و سه عباسی هم بول قند را داد و یک من
بازده قران حقوق دولت را داد قند را صادر کردند و
آوردند مشهود فروختند لکن اداره کمرک گفته است که
من حالا جواز را نمی توانم صادر کنم. وقت ندارم.
جواز را بعد میفرستم این را بفرم و تاریخ عرض میکنم
که آن تاجر پیش بنده فرستاده حالا چون مدیست و
بر کمرک علاوه کرده اند اداره کمرک فرستاده صد
بیست و دوراً مطالبه میکند او میگوید قند صادر شده و
من فروخته ام. از این تعدیات بپردازم خیلی میکنند.
این چیزهایی است که بنده با معرک و سعد عرض میکنم.
آنوقت در این ماده برای آنها مجازاتی پیش بینی نشده اداره
تجارت هم بخواهد اعطاء کمرک را به محاکمه جلب کند
باید در این ماده زیاد کرد. اداره تجارت اعطاء خودی
را جلب به محاکمه میکند. بسیار خوب. لکن وزارت
مالیه هم اعطاء کمرک را که در آنجا هستند لا اقل باید
جلب به محاکمه کند. و الا اعطاء اداره تجارت وقت
که یک غشایی یا تقلبی کردند مطابق این ماده به محاکمه

و رئیس کل تجارت تا بنده قانع شوم

در مجلس کل تجارت - این ماده مربوط است باشخاصی
که سمت دلالی و نمایندگی و حق العمل کاری از طرف
تجار دارند و بیشتر در اداره جواز یا اداره انحصار تجارت
مشغول اقدام هستند برای صدور جواز و دادن تصدیق
صدور به دیگر کمرکات بسمت نمایندگی از تجار برای گذاردن
جواز خروج مال از کمرک و اینها یک اقداماتی میکنند
و اغلب دیده شده است که یک کار های فاشیاسته میکنند
یک استفاده هائی میکنند خیانتی بتجار میکنند مخصوصاً
تجار ولایات که خیلی آشنا هستند با نمایندگان آنها یک
لوری میفرسند آنها هم میفرسند خبر و فرودشانی میکنند
و اسباب زحمت برای آنها فراهم میکنند اما از جهت
مأمورین کمرک اگر یک تخلفاتی کردند که در این قانون
بست در قانون انحصار تجارت پیش بینی شده است. این
مجازاتها که در اینجا بحث برای اشخاص است که در
ادارات مربوط به تخلفاتی میکنند و الا اشخاصیکه
شده ذلن جواز ورود هستند با آنها نمی تواند مدعی و مأمور
صدور هستند آنها بموجب قانون انحصار تجارت که مجازاتهای
خیلی سخت دارند آنها جنابت تشخیص شده و جیس مجرد
این است که در این قانون پیش بینی نشده اصولاً اداره
کمرک در جنبه دارد از حیث اینکه از یک جنبه

جلب میشوند لکن اگر اعطاء کمرک مردم را از دست
کرد چه باید کرد؟ و اگر آنها یک خیانتی کردند
چه باید کرد؟ باید در این ماده قید شود که اعطاء
کمرک هم اگر یک غشایی کردند یک تقلبی کردند یک
خلافی کردند وزارت مالیه هم باید آنها را به محاکمه
جلب کند یا این که حق بدهد تا اداره تجارت آنها را
بمحاکمه جلب کند در این صورت بنده موافقت کنم.
بگویند آنها عضو وزارت مالیه هستند و در این قانون
نوشته قند اداره تجارت اعطاء خودی را میبندد جلب
محاکمه کند. این را تصریح کنید یا توضیح بدهند آقای
رئیس کل تجارت تا بنده قانع شوم

در مجلس کل تجارت - این ماده مربوط است باشخاصی
که سمت دلالی و نمایندگی و حق العمل کاری از طرف
تجار دارند و بیشتر در اداره جواز یا اداره انحصار تجارت
مشغول اقدام هستند برای صدور جواز و دادن تصدیق
صدور به دیگر کمرکات بسمت نمایندگی از تجار برای گذاردن
جواز خروج مال از کمرک و اینها یک اقداماتی میکنند
و اغلب دیده شده است که یک کار های فاشیاسته میکنند
یک استفاده هائی میکنند خیانتی بتجار میکنند مخصوصاً
تجار ولایات که خیلی آشنا هستند با نمایندگان آنها یک
لوری میفرسند آنها هم میفرسند خبر و فرودشانی میکنند
و اسباب زحمت برای آنها فراهم میکنند اما از جهت
مأمورین کمرک اگر یک تخلفاتی کردند که در این قانون
بست در قانون انحصار تجارت پیش بینی شده است. این
مجازاتها که در اینجا بحث برای اشخاص است که در
ادارات مربوط به تخلفاتی میکنند و الا اشخاصیکه
شده ذلن جواز ورود هستند با آنها نمی تواند مدعی و مأمور
صدور هستند آنها بموجب قانون انحصار تجارت که مجازاتهای
خیلی سخت دارند آنها جنابت تشخیص شده و جیس مجرد
این است که در این قانون پیش بینی نشده اصولاً اداره
کمرک در جنبه دارد از حیث اینکه از یک جنبه

مأمور اجرای قانون انحصار تجارت هم هست تابع اداره
تجارت است از حیث اینکه مأمور است تا کسی های کمرک
را وصول کند تا به وزارت مالیه است بنده همیشه
می توانم مؤاخذه کنم از کمرک از نظر قانون انحصار
تجارت خارجی وزارت مالیه هم از نقطه نظر فرود خودی
شکایتی که حضرنمای فرمودید این شکایت مطرح میشود
بوزارت مالیه و قیلام بنده با آقای وزیر مالیه اینجا
مذاکره کردم و قرارداد ایشان دستور بدهند و اما تخلفاتی
که بستی بتجار میکنند در مواردی که مربوط با انحصار
تجارت است مستقیماً خود بنده تعقیب میکنم و مأمورین
کمرک هم که آن الان سیرده شده اند مستقیم تعقیب می کنم و
دیوان جزا همه در اثر تعقیب خود بنده بوده است و
بعد از این هم هر کسی شکایت کند از مأمورین کمرک
راجع بسوه اجرای قانون انحصار تجارت خارجی مورد
مؤاخذه واقع خواهد شد و بنده می توانم تعقیب کنم و
تعقیب میکنم و از این حیث کاملاً اداره کمرک تابع اداره
تجارت است ولی از حیث آن کسی و گرفتن عوائل
باج راه و اینها تصدیق میفرماید که در کیتاس بنده
نیست با وزارت مالیه است.

مخبر - (پهرانچی) در ماده آتیانی که نوشته (اشخاصی
که در اداره جواز واردات) اداره جواز واردات تبدیل بشود
ب اداره کل تجارت

در مجلس - رأی میگیریم ماده پنجم با اصلاحی که
آقای مخبر اخیراً مذکور شدن موافقت قیام فرمایند
(غالب برخاستند)

در مجلس - تصویب شد. ماده ششم فرات می شود:
ماده ۶ - بکشین قاچاقی ورود اجناس بدولت
جواز قبلی معادل صد سی - ۳۰٪ قیمت جنس موضوع
قاچاقی که ضبط شده است پس از وضع مخارج بعنوان
جایزه پرداخته میشود.

در مجلس - اشکالی نیست؟ (نظاری نهد) موافقت
با ماده ششم قیام فرمایند.

در مجلس - اشکالی نیست؟ (نظاری نهد) موافقت
با ماده ششم قیام فرمایند.

در مجلس - اشکالی نیست؟ (نظاری نهد) موافقت
با ماده ششم قیام فرمایند.

در مجلس - اشکالی نیست؟ (نظاری نهد) موافقت
با ماده ششم قیام فرمایند.

در مجلس - اشکالی نیست؟ (نظاری نهد) موافقت
با ماده ششم قیام فرمایند.

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

ولیس - تصویب شد. ماده هفتم قرائت میشود: ماده ۷ - حکم محکمه دالر باخذ جریمه در موردی که بموجب قوانین مربوطه بانحصار تجارت خارجی و این قانون معرج میباشد قابل اجرای موقت است و در صورتیکه جریمه بدهنده تیرمه شد جریمه مأخوذه و اموال ضبط شده باز مسترد میگردد.

ولیس - در ماده هفتم هم اشکالی نیست آقایانیکه با ماده هفتم موافقت دارند قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

ولیس - تصویب شد. ماده هفتم قرائت میشود: ماده ۸ - عواید حاصله از فروش اجناسی ضبط شده و یا جرائم مأخوذه در حساب معضوس نگاهداری شده و پس از صدور حکم نهائی دالر بمرجیت جریمه بدهنده بحساب عواید عمومی منتقل میشود و حق کاشتن پس از وضع مخارج و قبل از اقتال عواید مزبور بحساب عواید عمومی کسر و پرداخته خواهد شد.

ولیس - در ماده هفتم هم اشکالی نیست موافقتین با ماده هفتم قیام فرمایند.

(اغلب برخاستند)

ولیس - تصویب شد. ماده نهم قرائت میشود: ماده ۹ - تودید یا تطمیع مأمورین دولت یا تانی با آنها برای ارتکاب یکی از جرمهای مذکور در ماده ۳ این قانون و ماده ۱۵ و ۱۶ قانون متمم قانون انحصار تجارت خارجی در حکم همان جرمها بوده و مرتکب بمجازات مقرر برای آن جرم محکوم خواهد شد مگر آنکه عمل مرتکب بموجب قانون دیگری مستلزم مجازات شدید تری باشد در اینصورت بمجازات اشد محکوم میگردد.

ولیس - موافقتین باماده نهم قیام فرمایند (اغلب نمایندگان برخاستند)

ولیس - تصویب شد. ماده دهم قرائت میشود.

ماده ۱۰ - کلیه اشخاصیکه مکلف با اجرای مقررات مربوطه بقوانین انحصار تجارت خارجی و یا اسعار خارجی هستند در صورتیکه وسیله ارتکاب جرمهای مذکوره در این قانون وقوانین مربوطه بانحصار تجارت و اسعار خارجی واقع شده یا مساعدت در ارتکاب آن نمایند و یا عمده تسهیلاتی برای ارتکاب جرمهای مزبور فراهم نمایند بحسب تائیدی از ششماه تا در سال محکوم گردیده و در صورتیکه مستخدم دولت باشند بعلاوه بانضال ابد محکوم خواهند شد و این امر مانع از این نخواهد بود که اگر عمل آنها بموجب قانون مستلزم مجازات شدیدتری باشد بمجازات اشد محکوم گردند.

ولیس - در ماده دهم هم نظری نیست (نمایندگان - خبر) آقایانیکه باماده دهم موافقت دارند قیام فرمایند (غالب نمایندگان قیام نمودند)

ولیس - تصویب شد. ماده یازدهم قرائت میشود. ماده ۱۱ - مأمورین دولتی که یکی از جرمهای مذکور در این قانون یا قوانین مربوط بانحصار تجارت و اسعار خارجی را با علم یا اینکه برخلاف واقع است بکس نسبت دهند بمجازات مقرری و اقتضای ابد از خدمات دولتی محکوم خواهند شد.

ولیس - اشکالی ندارد (نمایندگان - خبر) آقایانیکه باماده یازدهم موافقت دارند قیام فرمایند.

(اکثر برخاستند)

ولیس - تصویب شد. ماده الحاقیه از طرف آقای

دشتی پیشنهاد شده است قرائت میشود.

ماده الحاقیه پیشنهادی آقای دشتی

ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد میکنم ورود کلیه کتب و جرائد و مجلات آزاد و از مقررات قانون انحصار تجارت راجع به ارائه تصدیق صدور معاف است

ولیس - آقای دشتی

دشتی - عرض کنم توضیحات بنده در این باب

قبلی مصلحت نیست بنده پیشنهاد کردم که کتاب از مقررات قانون انحصار تجارت معاف باشد اگر در نظر بگیریم که چون کتاب در این مملکت وارد میشود تصور میکنم آقایان تصدیق فرمایند که چیزی نیست برای اینکه بطوریکه ما اجناس کردیم و بعضی ارباب بصیرت میکنند در سال تقریباً بیش از ده هزار تومان کتاب از خارج وارد نمیشود و این ده هزار تومان کتاب برای تاجار کتشافروش خیلی اسباب زحمت است برای اینکه اینها غالباً تجارت با بیستند تصدیق صدور هم بر ایشان گران است و آنوقت برای اشخاص بااهل اموال که طبقه مذهب و متور مملکت است و برای شاگردان مدرسه که لازم است اسباب زحمت است، باقوی ولیس کل تجارت هم صحبت کردیم ایشان هم اصولاً موافقت بشرط اینکه قید شود مطبوعاتی که در ایران قابل طبع نیست البته بنده هم مستخدم کنتی که در ایران کل نیست چاپ شود لزومی ندارد مقصود بنده بیشتر کتب علمی و طبی و کتب فرانسه و انگلیسی و آلمانی و اینهاست باین جهت استدعا میکنم اگر موافقت باشند این پیشنهاد را قبول فرمایند اسباب تشکر همه مخصوصاً شاگردان مدارس است.

ولیس کل تجارت - راجع بکتاب اولاً اینکه فرمودند در سال بیش از ده هزار تومان وارد نمیشود این رقم را بنظر بنده اشتبهاً باستان عرض کرده اند خیلی بیش است منتهی کتاب اغلب تابع یک مقرراتی نبوده است و فقط یک ارقامی که درسته گذشته کتاب وارد شده است آری یک قسمت تعیین کرده اند کتاب بر چند قسم است که کتابی است که مطبوع است و تهیه اش در داخله میسر و آسان است تصدیق میفرماید که اگر چلو گویری بنده بعضی ترقیبی بشود نظیر آن از خارج وارد نشود و مغایرت طبعش بخارج داده نشود بهتر است برای اینکه مطایع داخلی هم کار داشته باشند و کتابهای فارسی یا عربی که در داخله بطبع معمولی و حروف معمولی که در این مملکت طبعش آسان است در همین جا طبع بشود بهتر از این است که

در خارج طبع کنند مگر اینکه یک کتابهایی باشد که همانطور که فرمودند باسلطه خارجی و مطبوع در مملکت مشکل باشد باینکه حقوق طبعش محفوظ باشد. برای مؤلف و مصنف و کسی در داخله خود نداشته باشد طبع در آن قسمت هم البته دولت موافقت میکند که اینگونه کتابها از ارائه تصدیق صدور معاف باشد. در پیشنهادشان اشاره فرمودند بمجلات و جرائد اینها را بنده عرض میکنم برای مجلات و جرائد اصلاً جواز ورود داده نمیشود و بدون جواز وارد میشود و هیچ مقرراتی شامل مجله روزنامه نمیشود چون اینها مثل باکاهی است که بوسیله پست ارسال میشود نه کسی مطالبه جواز ورود میکند و نه ارائه تصدیق خیلی لازم است هیچکدام فقط موضوعی که شاید مبتلا به کتاب فروش است این اواخر همان موضوع کتاب است که اشخاص مفرقه که میخواهند کتاب وارد کنند جواز داده نمیشود بدون هیچ مانع کتاب فروشها هم ممکن است وقتی که با داره تجارت اکر مدلل کردند که طبع آن کنتی که میخواهند وارد کنند در داخله مشکل است دولت موافق است که اینها را معاف کند از التزام صدور و این حق را دولت دارد و در نظامنامه قانون انحصار ماده نهم بنده میخوانم که این قسمت پیش بانی شده است در ماده ۱۸ نظامنامه نوشته شده است: صادراتی که در مقابل آنها تقاضای جواز ورود نشده (یک حساب خاصی دارد و بعضی تصدیق صدور همی است که بطل می شود و این - مثله یک روز روی است برای اینکه اشیا و وارداتی که صادرات ندارد) و الا از صدی هشتاد اجناس صدور می انحصاری که در اختیار دولت است از صادرات تریه در مرحله اول برای وارد کردن اجناس مجازی که وارد کنندگان آنها تاجر بوده و بوسیله صدور ندارند از قبیل کاشف روزنامه؛ کتباب و اجناس و ماشین آلات و غیره. این منظور ایشان تأمین شده است و الا هم مجری است منتهی ما حالا به آقایان کتاب فروشها یک مناقشه داریم و آن این است که میکوئیم کتابهایی که در داخله میشود طبع کرد و مطایع هم خیلی

میل دارند و بیکدیگر این ها را بدهند اینجا چاپ کنند البته کتاب برای روحیات مردم خبیل، بیادست ولی دروا برای صحت مردم لازم است تصدیق بفرمایید که هر قدر کتاب برای مملکت لازم باشد لازم تر از دوا نیست دوا در درجه اول باید باشد چون مزاج باید سالم باشد که فکر کند و بفهمد و نشود و موافقت کرد که دوا وارد نشود و اغلب اجناس ورودی همین حال دارد مملکت برای اینکه جلوگیری ندهد باید از نظر معارف و مخصوصاً معارف که بیشتر بد نظر آقای دشمنی و سایر آقایان رفقا است دولت موافقت میکند که اینها را معاف بکند و بنده هم قول میدهم بایشان که همین رویه را ادامه میدهم و دولت هم با این فکر موافقت است و تصور میکنم که پیشنهاد ایشان از روی ندادن و استدعا میکند از ایشان که پیشنهادشان را استرداد بفرمایند و دولت هم معاف میکند کتابهایی را که در داخله طبعش میسر نباشد و هر وقت خود ایشان هم آمدند مراجعه کردند به بنده و راجع بکتاب موافقت کردند.

دشمنی - پیشنهاد دوم بنده و اقراات بفرمایند

رئیس - اقراات میشود - واده الحاقیه - کتب و مطبوعاتی که در ایران قابل طبع نیست از مقررات قانون انحصار تجارت راجع به ارائه تصدیق صدور معاف است.

رئیس - آقای دشمنی.

دشمنی - عرض کنم که آقای یسائی خودشان میفرمایند که ما اسلوا موافقم و این کار را میکنم اگر اینکار را میکنند چه ضرری دارد در قانون باشد اگر اینکار را میکنند و عمل است که میکنند چه مانعی دارد که در قانون باشد فقط این کار ملاحظه را میکنند که بیه آقایان و سکلام زحمت ملاحظه را دارند و بدهند مانعی ندارد آقایان را میبندند و با کمال میل استقبال می کنند و یک استدلالی کردند راجع به دوا عرض میکنم اغلب چیزهایی که وارد مملکت میشود از نظر احتیاج است

و این منظور بنده از نقطه نظر نا قابل بودن وجهت است عرض کنم این در حدود ده هزار تومان است بیشتر نمیخواهیم در حدود ده هزار تومان آهم به کتاب فروشی اشخاص دیگری که میخواهند وارد بکنند غیر . بکتاب فروشی اجازه بدهند . ایشان فرمودند که موافقت و قطف کنی که در ایران ممکن است طبع شود جزء این قسمت نباشد این پیشنهاد دوم بنده هم همین منظور است که این میل دارند و کتی است که در ایران قابل طبع نیست بدیهی است مقصود آن کتی است که نشود که در اینجا چاپ کرد و بناظر بنده بمقارن خیلی زیاد نیست بی بنا بر این خوب است ایشان همینطور که میفرمایند عیالاً موافقت میکنند اینجا هم موافقت کنند که در قانون درج شود و بنده هم بایشان عرض کردم که اغلب کتب فروشیها که کتاب وارد میکنند با بنده مذاکره و صحبت کردند که ما در زحمتیم و کتاب هم گران میشود و محالیم هم از این باب شکایت میکردند و حالا که این منظور در نظامنامه هست موافقت بفرمایند با این ماده الحاقیه بنده و اسباب تشکر همه ما را فراهم کنند و حالا پیشنهاد اول را پس میگیرم و پیشنهاد دوم را رای بگیرم

رئیس - در پیشنهاد آقای رئیس کل تجارت چه نظری دارید ؟

رئیس کل تجارت - اجازه میفرمایید یک اصلاحی بشود .

(پس از اصلاح تقدیم نمودند)
رئیس - آقای رئیس کل تجارت اینطور توضیح میکنند ؟
رئیس کل تجارت - اینطور که بنده پیشنهاد ایشان را اصلاح کردم همطوری است که الان عمل میشود یعنی چون در نظامنامه است (ایشان میل دارند که بصورت قانون باشد بنده هم موافقت میکنم شنبهی (یا اجازت مخصوص دولت) باید درتی قید شود برای اینکه مطابق ماده چهار قانون کلیه معاقت ها بدون اجازه مخصوص دولت نشود و تصدیق بفرمایید وقتی که ما نسبت واردات مربوطه

کود بیپایان این رویه را بجری کردیم و بجری است برای انتخابیکه میخواهند کتب وارد بکنند باید این فرمایشیه انجام شود .

رئیس - بالاخره مناسب میدانید اینطور که اصلاح کردید باشد ؟

رئیس کل تجارت - بلی .

رئیس - اقراات میشود .
ورود کتب وسایر مطبوعات که در داخله مملکت طبع آن میسر نیست با اجازه مخصوص دولت از الزام صدور معاف خواهد شد .

رئیس - آقایان محترم و ددنی همینطور قبول دارند ؟
دشمنی - بنده هم قبول میکنم .

مخبر - بلی بنده هم قبول میکنم .
رئیس - رای میگیرم بواده الحاقیه بر تهنیتی که اقراات وین دولت و آقای دشمنی موافقت حاصل شد آقای محترم که موافقت کردند (مخبر - بلی بنده موافقت) موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد . پیشنهاد دیگری از آقای دکتر ملک زاده رسیده است اقراات میشود :
پیشنهاد میکنم ادویه ذیل از داشتن جواز صدور معاف باشد :

کنه کنه - سرم ه - خالیلات دو سو - آسیرین -

بوده
رئیس - آقای دکتر ملک زاده .
دکتر ملک زاده - بنده فکر نمیکنم دولت و مجلس شورای ملی و اراجم بکنی این فوق العاده دوا در این مملکت چاپ کرده ام (در اینطور چند نفر از آقایان نمایندگن از مجلس خارج میشدند)
رئیس - میخواهم رای بگیرم اگر آقایان خراج دهند میشود .
رئیس - میخواهم رای بگیرم اگر آقایان خراج دهند میشود .
دکتر ملک زاده - و تقاضا کردم که یک فکری

بکنند و یک راه حل پیدا بکنند حتی آقای یسائی هم یک وقتی به بنده وعده دادند که موضوع مورد توجه و تحت مطالعه قرار گرفته ولی تا کنون متأسفانه نتیجه دیده نشده است و علتنش هم این است که آقایان . گفته ؛
وق چنان نالی از آمت درد که در جان و نبش .
آقایان اگر یک روزی از این روز ها دوا درب این بریاضانه ها شریف بیازند و صد ها اشخاص بی حاجت فقیر را به بیند که گوشه دیوار نشسته اند و فاقد وسائل معالجه هستند و استطاعت و نخود کنه کنه را ندارند آسیرین بیشتر علاقمندی باین مرض نشانی می دهند (دولتنامه - خودطای را هم بفرمایید) الحمد لله وسائل و وسائط دارند و البته میتوانند بهر قیمتی باشد دوا بخردند حالا بنده صرف نظر کردم که دولت راجع به کنه ادویه فکری بکند فقط چهار یا پنج قلم بود که فوق العاده محل احتیاج عمومی است (صحیح است) این را قید کردم که بلکه از جواز صدور معاف باشد که یک نفیختنی در قیمت این دوا ها پیدا بشود . بکشی کنه کنه است که آقایان میدانند که احتیاج مردم به کنه کنه واقفاً بیشتر از نان است برای اینکه جای نان میشود سبب زمین خورد ولی جای کنه کنه نشود چیز دیگر خورد بکی دیگر یعنی سرم است که دوای قطعی یعنی امراض است سرم خنثی و قویکه یک کدی خنثی گرفت این سرم دوی قطعی است و بچگونه یکی هم چطور ها است که متأسفانه این امراض بدرجه زیاد شده است که باید خیلی تشکر کنیم که مورد توجه مخصوص اعلاحضرت جمابونی واقع شده است و مخصوصاً دستور فرموده اند که اداره صحیه مراقبت کامل در معالجه اشخاصی که مبتلا به امراض مسریه هستند بکنند . در هر صورت دو سه قلم دراست که فوق العاده محل احتیاج فقرا و مبتلایان است بنده این را استدعا کردم و امیدوارم که آقای رئیس کل تجارت این مساعدت را

پراهماند (صحيح است) که اولاً اعاده فک و وسعت مجال
مردمان بی ضايت و فترت است.

رئيس کل تجارت - عرض میشود که بنده واداء ۱۸ نظامنامه
قانون انحصار تجارت را برای آقایان خوانده و عرض کردم
که در آنجا خود دولت هم ابرمت منظور را بیش بینی
کرده است که اگر کتاب و کفند و در آنجا وارد و دو سه باره
غیر تاجر نکند آن را و ما هم میکنند از الزام صدور
و در دو قسم است يك مرتبه تاجر و دوازدهم برای فروش
وارد میکنند البته نباید و ما ف باشد هر نوع دولتی.
يك مرتبه است که يك انحصاری يك دواخانه مخصوص
برای مواجه لازم دارند که در دوازدهم پیدا نباشد
و يك آبنهائی گزافی دارد و خصوصاً بی اجاب میکند
که آن دروا وارد بشود بدون تصدیق صدور انهم عمل اداره
تجارت هم منظور است اگر يك انحصاری تقاضا میکنند
برای ورود يك دواخانه يك اسپیلیته هائی که آنها را
اجازه بدهد دواخانه اختصاصی را برای اینکه مبادا از
وارد شدن آن دوا صدمه بکسی وارد شود و آن دوا
در ملک باشد و دوا فروشها نداشته باشند البته منظور
موالغ اجازه داده میشود ولی دواخانه که بطور عادی
در ملک زیاد است و موجود است تصدیق میفرماید که
نمیباشد آنها را از الزام صدور معاف کرد. راجع بکرامی
و بدی دوا فرمودند آن يك مطلب دیگری است که
ابداً مربوط به انحصار تجارت و الزام صدور و عدم الزام
صدور نیست خوشبختانه اغلب حضرت همایونی توجه خاصی

بگیریم؟

دکتر ملک زاده - بی رأی بگیری.

رئيس - آنگاه که پیشنهاد آقای ملک زاده را بروی
که قرائت شد قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(عده زیادی قیام نمودند)

رئيس - قابل توجه شد. بنابراین مراجعه بکمیسیون
میشود. اظهار عقیده شده است که جلسه را ختم کنیم.

بکثیر از نمایندگان - به پیشنهاد رأی قطعی بگیری
رئيس - وقتی که پیشنهاد قابل توجه شد بکمیسیون
میروید و بطوریکه خود آقا استحضار دارند رأی قطعی
گرفتن در لایحه که پیشنهادی درش قابل توجه نده
است در همان جلسه موضوعی ندارد. (صحيح است)

۷- موافق و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

رئيس - اگر مواظبت و بفرمایید **جلسه آینده شنبه**

۳۱ خرداد سه ساعت قبل از ظهر دستور همین لایحه
و سایر لوازم موجوده.

(مجلس مطابق ظهر ختم شد)

رئيس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اعطای امتیاز استخراج ذغال سنگ اطراف شهر تبریز به آقای و سرود خان عدل

ماده اول - مجلس شورای ملی به اداره کلی صناعات اجازه میدهد که امتیاز انحصاری و منع الغیر استخراج
و استفاده از معادن ذغال سنگ اطراف شهر تبریز را از نقطه مرکزی اراک تا دوازده فرسخ از هر طرف برای مدت
پانزده سال به آقای میرزا و سرود خان عدل اعطاء نماید.

ماده دوم - دولت میتواند استخراج بکلی از معادن ذغال سنگ واقعه در منطقه امتیاز را برای خود محفوظ
بمانند و آرا استخراج نماید انتخاب مینماید مزبور باید در طرف یکسال از تاریخ اعطای امتیاز چهل و هفت و بیصاحب
امتیاز کتابت اطلاع داده شود.

ماده سوم - مؤسسات مربوط به این امتیاز از تأدیبه هرگونه مالیات و عوارض (باستثنای عوارض بلدی)
در پنج سال اول مدت امتیاز معاف خواهند بود پس از آن باید فقط صدی پنج / ۵ عایدات خالص خود را همه ساله
بدولت بپردازد ترتیب تعیین و تشخیص عایدات خالص بموجب قرار داد جدا گانه بین دولت و صاحب امتیاز
مین خواهد شد.

ماده چهارم - صاحب امتیاز با منظور داشتن مخارج ضروری اداری و بهره برداری و حقوق دولت و وجوه
لازمه برای استهلاک سرمایه و کسر و تقصاتی که برای آلات و ادوات باید منظور داشت قیمت ذغال را به میزانی باید
مین کند که بیش از صدی ۲۰ بعنوان منممت خود علاوه ندهد باشد.

تیسریم - برای مقابله بریکه دولت جهت احتیاجات خود اقتباس خواهد نمود فقط صدی ده / ۱۰ نفع
منظور میشود.

ماده پنجم - سایر شرایط این امتیاز مطابق مواد ۲ - ۳ - ۴ - ۵ - ۶ - ۷ - ۸ - ۹ - ۱۰ - ۱۱ -

۱۲ - ۱۳ - ۱۴ و ۱۵ قانون مه ماه ۱۳۱۹ راجع به امتیاز ذغال سنگ اطراف شهر مشهد خواهد بود.
ایقتانون که مشتمل بر پنج ماده است در جلسه بیست و چهارم خرداد ماه یک هزار و سیصد و یازده شمسی
تصویب مجلس شورای ملی رسید

قانون

اجازه مبادله عهد نامه حکمیت و اصلاح و تسویه قضائی اختلافات بین ایران و ترکیه

ماده واحد - مجلس شورای ملی عهدنامه حکمیت و اصلاح و تسویه قضائی اختلافات بین ایران و ترکیه
را مشتمل بر ۲۶ ماده که در تاریخ ۲۳ ژانویه ۱۹۳۲ مطابق دوم بهمن ماه ۱۳۱۰ شمسی بین دولتین ایران
و ترکیه امضا شده است تصویب و بدولت اجازه مبادله استناد شده آرا میدهد.

ایقتانون که مشتمل بر یک ماده و هفتیم عهدنامه حکمیت و اصلاح و تسویه قضائی اختلافات بین ایران
و ترکیه است در جلسه بیست و چهارم خرداد ماه یک هزار و سیصد و یازده شمسی تصویب مجلس شورای ملی رسید
رئيس مجلس شورای ملی - دادگر

اهدانامه حکمت و اصلاح و تسویه قضائی اختلافات بین ایران و ترکیه

اعلیحضرت شاهنشاه ایران و رئیس جمهوری ترکیه
نظر به روابط وودیکه خودبخودخانه بین ملتین ایشان وجود است و چون صمیمانه بایماند اختلافاتی را
که ممکن است بین ملکین آنها پیش بیاید بوسائل مسالمت آمیز حل و تسویه نمایند مسم شدند که این بیئت مفترک
خود را بوسائل اعتماد مبدانهای فعیات بدهند
بنابراین اختیار داران خود را برقرار ذیل مین نمودند.
اعلیحضرت شاهنشاه ایران:
جناب اشرف آقایی محمدعلیخان فروغی وزیر امور خارجه .
رئیس جمهوری ترکیه .

جناب دکتر توفیق رشدی بیگ وزیر امور خارجه .
همزی آنها که صحیحاً مجاز بودند در مقررات ذیل و اوقات حاصل کردند .

ماده ۱ - هر قسم اختلافی که بین دولتین متناهدین حادث گردد وحل و فصل آن از طریق سیاسی ممکن
نمود بطریق اصلاح و از راه تسویه قضائی و احکمت باشرایطی که در این عهدهنامه مقرر است فیصله خواهد شد .
ماده ۲ - چنانچه موضوع اختلاف مطابق قوانین داخلی یکی از طرفین متناهدین داخل در صلاحیت
و مملات قضائی آن ملک باشد طرف متناهد مزبور میتواند قبل از آنکه رأی قطعی در طرف مدت متناسبی از
طرف وقایع صالحه صادر شده باشد نسبت با رجاء اختلاف مزبور بهراج مقرر در این عهدهنامه اظهار مخالفت نماید .
ماده ۳ - طرفین متناهدین متقابل میشوند که هر وقت فروغ اختلافی بین آنها بروز نموده و از طریق
سیاسی حل نمود نتوانند که در هر دو ذیل پیش بینی شده است اقدام بعمل نمایند .

ماده ۴ - اختلاف بیگ کبیریون اصلاح ذات البین که طرفین آنها بطور دائم با برای مورد خاص
تشکیل داده باشند ارجاع می شود .

ماده ۵ - کبیریون اصلاح دائمی باینقسم تشکیل میشود که یکی از طرفین بطرف دیگر تقاضانامه تشکیل
کبیریون را میدهد و در اینصورت کبیریون در ظرف مدت ششماه از تاریخ ارسال تقاضانامه تشکیل میشود و آن
مرکب از سه عضو خواهد بود که بطریق ذیل تعیین میشوند:

هر یک از طرفین متناهدین یک نفر کبیر ازین ابداع خواهد انتخاب میشود در انتهای مدت مأموریتش اگر
را ازین ابداع دولت ثالثی تعیین خواهند نمود کبیری که مشترکاً انتخاب میشود در انتهای مدت مأموریتش اگر
بخواهند تغییر دهند باید با موافقت طرفین باشد ولی هر یک از طرفین میتواند کبیری اختصاصی خود را هر وقت
بخواهد تغییر بدهد ولیکن کبیرهای مزبور تاخنده کارهالیکه در دست دارند باقی میمانند .

هرگاه بدلت ثورت با استفاده باطل دیگر محل کبیر ها خالی شود در اسرع اوقات چالشین آنها همچنان
طبقه بیکه برای تعیین خود کبیرها بطور عموم مقرر شده تعیین خواهد کردید .

ماده ۶ - چنانچه در وقوع بروز اختلاف کبیریون دائمی اصلاح و چورد نداشته باشد کبیریون خصوصی مطالب
قریبی که در ماده قبل مذکور است برای رسیدگی باختلاف تشکیل خواهد شد مگر اینکه طرفین تصمیم دیگری اتخاذ نمایند .

ماده ۷ - در ظرف سه ماه از تاریخی که یکی از طرفین متناهدین میل خود را دائر به مراجعه باصلاح
بطرف متناهد دیگر اعلام نمود طرفین در انتخاب رئیس کبیریون توافق نکرده باشند از رئیس دولت متناهد جمهوری
موسس تقاضا خواهد شد که رئیس کبیریون را تعیین نماید .

ماده ۸ - (۱) طرفین متناهدین متفقاً یا در صورت عدم اتفاق متفرداً بوسائل تقاضانامه که رئیس کبیریون
خطاب میشود موضوع مختلف فیه را بکبیریون اصلاح مراجعه خواهند نمود
(۲) در تقاضانامه بعد از مقدمه مختصری در همان موضوع اختلاف کبیریونرا دعوت خواهند نمود که هر نوع
تدابیر برای بیل باصلاح مناسب باشد بعمل آورد

(۳) چنانچه تقاضانامه فقط از طرف یکی از متناهدین داده شده باشد بلافاصله بطرف متناهد دیگر ابلاغ
خواهد شد

ماده ۹ - (۱) در ظرف ۱۵ روز از تاریخی که یکی از طرفین متناهدین اختلافی را بکبیریون دائمی
اصلاح مراجعه میدهد هر یک از طرفین میتواند برای رسیدگی باختلاف مزبور بجای کبیر خود شخصی را که
صلاحیت خصوصی در آن امر داشته باشد تعیین نماید

(۲) هر یک از طرفین که از این حق استفاده مینماید فوراً مراتب را بطرف دیگر اعلام خواهد نمود و او
نیز میتواند از طرف خود همان اقدام را در ظرف بازده روز از تاریخ وصول اعلام مزبور بنماید

ماده ۱۰ - کبیریون اصلاح در محلی که رئیس آن مقرر میباشد تشکیل میشود مگر اینکه طرفین متناهدین
متفقاً جای دیگری را اختیار کرده باشند

ماده ۱۱ - عملیات کبیریون اصلاح علنی نخواهد بود مگر بهوجب تهمینی که از طرف کبیریون با موافقت طرفین
متناهدین اتخاذ شده باشد

ماده ۱۲ - (۱) کبیریون اصلاح در صورتیکه ترتیب دیگری مقرر نشده باشد رأساً طبقه رسیدگی خود را
تعیین خواهد نمود و در هر صورت طرفین باید مطالب خود را بتوانند اظهار دارند . کبیریون در تحقیق امر در
صورتیکه بانفال آراء طبقه دیگری اتخاذ ننموده باشد مطابق مقررات فصل سوم قرارداد لاهه مورخ ۱۸ اکتبر ۱۹۰۷
راجع به تسویه مسالمت آمیز اختلافات بین المللی رفتار خواهد نمود .

(۲) طرفین متناهدین در کبیریون اصلاح نمایندگانی خواهند داشت که واسطه بین آنها و کبیریون می باشند
بلازمه میتوانند مشاورین و متخصصین برای این مقصود تعیین و استماع اشخاصی را که شهادتشان را مفید میدانند
تقاضا نمایند .

(۳) کبیریون نیز میتواند توشیحات شفاهی از نمایندگان و مشاورین و متخصصین طرفین متناهدین و اشخاصی
که حضور آنها را با موافقت دولت مقبوعهشان مفید بداند بخواهد .

ماده ۱۳ - تصمیمات کبیریون اصلاح در صورتیکه فرار دیگر یکی بین طرفین متناهدین داده نشده باشد
با کثرت آراء اتخاذ خواهد شد و کبیریون نمیتواند راجع به ماهیت اختلاف اظهار نظر نماید مگر اینکه کلیه اعضاء
آن حاضر باشند ولیکن طرفین متناهدین که مرتباً تشکیل جلسات کبیریون با مستشارانشان خواهد رسید باید کبیر
خود را بمانندگی اعزام دارند و در صورتیکه مانسی برای حضور کبیر وجود داشته باشد قائم مقامی که بترتیب مذکور
در ماده ۹ تعیین شده باشد بفرستد .

ماده ۱۴ - طرفین تعهد مینمایند که عملیات کمیسیون اصلاح را تسهیل و خصوصاً به‌تنهایی در چه امکان‌کافی اسناد و اطلاعات مفیده را در اختیار آن گذاشته و نیز وسالی را که دارند بکار ببرند که کمیسیون بتواند در خاک آنها و موافق قوانین جاریه مملکتشان جلب و استماع شهود و منحصن و تحقیقات محل اقدام نماید.

ماده ۱۵ - (۱) یکمیسر ما در مدتی که بکارهای مرجوعه اشتغال دارند حق الزحمه که مبلغ آن با موافقت طرفین متعاهدین دیگر و هر یک از طرفین متعاهدین باانامه آراء عهده دار خواهد بود پرداخته میشود.

(۲) مصارف عمومی نیز که در نتیجه عملیات کمیسیون پیش می آید بطریق مذکور در قسمت اول این ماده تقسیم خواهد شد.

ماده ۱۶ - (۱) وظیفه کمیسیون اصلاح روشن کردن مسائل مختلف فیها و جمع آوری کلیه اطلاعات مفیده از راه تحقیقات و غیره وسیع در اصلاح ذات‌البین است

کمیسیون میتواند بعد از رسیدگی بموضوع مقررات قرار دادبرآ که برای اصلاح طرفین مناسب دیده است آنها عزت داشته و بطرفین مهلتی بدهد که نظر خود را اظهار بدارند

(۲) کمیسیون در پایان عملیات خود بر حسب پیش آمد صورت مجلسی تنظیم خواهد نمود مشعر بر اینکه طرفین اصلاح نکرده‌اند یا ذکر مراتب اصلاح و یا اینکه با اصلاح موافقت حاصل نشد ولی در صورت مجلس قید نخواهد شد که تصدیقات کمیسیون بناتاق آراء اتخاذ شده است یا بنحو دیگر.

(۳) عملیات کمیسیون باید در ظرف شش ماه از تاریخ که اختلاف بکمیسیون رجوع میشود خاتمه یابد مگر این که طرفین ترتیب دیگری اتخاذ نمایند.

ماده ۱۷ - صورت مجلسی که کمیسیون بدون تأخیر باطلاع طرفین متعاهدین خواهد رسید تصمیم انتشار آن منوط بنظر طرفین متعاهدین است.

ماده ۱۸ - چنانچه بکدام بعد از ختم عملیات کمیسیون اصلاح موافقت بین طرفین متعاهدین حاصل نشود اختلاف بدیوان دائمی داری بین المللی مراجعه خواهد شد مگر این که طرفین موافقت حاصل کنند که امر بحکایت ارجاع شود.

ماده ۱۹ - مقررات ماده ۱۸ شامل مسائلی که بموجب عهود جاریه بین دولتین متعاهدین داخل در صلاحیت یکی از آنها است نمیشود و نیز اموروری را که مربوط بحق حاکمیت دولت است شامل نمیکرد.

هریک از طرفین متعاهدین حق دارد رأساً بوسیله اظهاریه کتبی تعیین کند که موضوع مختلف فیهم مربوط بحق حاکمیت است یا نه

ولیکن در صورتیکه طرف متعاهد دیگر منکر شود که موضوع مزبور داخل در حق حاکمیت است میتواند برای معلوم کردن اینکه آن موضوع جزو حق حاکمیت است یا نه بحکایت مراجعه نماید.

ماده ۲۰ - چنانچه طرفین موافقت نمایند که اختلاف خود را بحکایت رجوع نمایند قرار نامه متضمن موضوع اختلاف و انتخاب حکمها و طرز حکمیت تنظیم خواهند نمود.

در صورتیکه در قرار نامه حکمیت مقررات یا تصریحات کلامیه قید نشده باشد مقررات قرار داد لایحه مورخ ۱۸ اکتبر ۱۹۰۷ مربوط بشبوه مسالمت آمیز اختلافات بین المللی حتماً بوقوع اجرا گذاشته میشود.

ماده ۲۱ - چنانچه موافقت بین طرفین متعاهدین راجع بقرار نامه مذکور در ماده قبل داده نشده و یا تبیین

حکمها اقدام نکرده هر یک از طرفین متعاهدین میتوانند سه ماه قبلاً اخطار کنند و متتیباً بوسیله دادن نامها نامیه موضوع مختلف فیهم را بدیوان دائمی داری بین المللی مراجعه نمایند

ماده ۲۲ - چنانچه در حکم قضائی یا حکم حکمیت ذکر شده باشد که تصمیم متخذ و یا امر صادر از طرف یک مقام قضائی یا مقام دیگر یکی از دولتین متعاهدین بمتأ کلاً متخلف یا حقوق بین المللی است و حقوق اساسی دولت مشار البها اجازه ندهد که اثرات تصمیم متخذ و یا امر صادر مزبور ناماً یا بمتأ مرتفع شود در آورد طرفین متعاهدین موافقت مینمایند که بموجب حکم قضائی یا حکم حکمیت چیران خسارت طرف متعاهدی که در این مقدمه

زبان دیده مضائقه بعمل آید.

ماده ۲۳ - چنانچه اختلافی در پیشگاه دیوان دائمی داری بین المللی مطرح و محکمه مزبور اظهار عقیده نماید که آن اختلاف داخل در مباحث حقوقی نیست طرفین متعاهدین در صورتیکه در ارجاع امر بحکایت موافقت نمایند از دیوان دائمی داری بین المللی تقاضا خواهند کرد که چنانچه توان نسبت بموضوع مختلف فیهم قواعد حقوق بین المللی را اعمال نمود اختلاف را بر طبق اصول اصاف حل نماید.

ماده ۲۴ - (۱) طرفین متعاهدین مقبول میشوند از هر اقتضای که سبب باجری تصمیم قضائی یا حکمیت یا ترتیباتی که کمیسیون اصلاح پیشنهاد کرده تأثیرات مضره داشته باشد احتراز کنند و بطور کلی هیچ عمل که موجب تعدد یا بسط اختلاف باشد بجا نیاوردند.

(۲) همچنین کمیسیون اصلاح میتواند اقدامات موقتی را که مفید میدانند بطرفین متعاهدین توصیه نماید.

ماده ۲۵ - اختلافات راجع بتفسیر یا اجرای این قرار داد بدیوان دائمی داری بین المللی مراجعه خواهد شد.

ماده ۲۶ - (۱) این عهدنامه باید بمصوب برسد و مبادله اسناد مصوبه در آنکارا بعمل خواهد آمد.

(۲) این عهدنامه برای مدت ۵ سال از تاریخ مبادله اسناد مصوبه منقذ گردیده است.

(۳) چنانچه این عهدنامه شش ماه قبل از انقضای مدت قسح نشود پیوسته پنجسال به پنجسال بهمان شرط ادامه خواهد یافت.

(۴) با وجود قسح این عهد نامه از جانب یکی از طرفین جریان دعوی که در موقع انقضای مدت این عهدنامه مطرح بوده تا مدتی که عادهً برای ختم دعوی مزبوره لازم است دوام خواهد یافت.

بنابر مراتب مذکوره فوق نمایندگان مختار طرفین متعاهدین این عهدنامه را امضاء نمودند.

در طهران در نخستین نوشته شد

امضاء محمد علی فروغی

اجازه مبادله عهدنامه حکمیت و اصلاح و تسویه قضائی اختلافات بین ایران و ترکیه به شرح فوق در جلسه

۲۱ خرداد ۱۳۱۱ داده شده است.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اعتبار برای مصارف مربوطه با اصلاحات انبار غله طهران

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است بقیه مبلغ هفتاد و پنج هزار تومان اعتبار موضوع قانون ۱۱ آذر ماه ۱۳۱۰ را در ظرف ۱۳۱۱ نیز برای مصارف مربوطه با اصلاحات انبار غله طهران مورد تمهید و خرج قرار دهد اینقانون که مشتمل است بر يك ماده است در جلسه بیست و چهارم خرداد ماه یکهزار و سیصد و یازده شمسی بمصوب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی - داد کر